

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Augustanae Confessionis Historiam, Rectore Magnificentissimo, Serenissimo ... Friderico Augusto, Principe Regio ... A Recentiorum Quorundam Corruptelis Breviter Vindicatam Dabunt

**Wernsdorf, Gottlieb
Seeger, Johann Friedrich**

Vitembergae, 1705

§XIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-67830](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67830)

respondetur: Aliud est elenchum *incuria, forte, aut negligentia omitti*, quod accidit Coelestini exemplo: aliud *studio, consilioque expungi*. Illud oscitantiae describentis est condonandum: *hoc fraudem, & insidias sapit, usumque Symboli potiore enervat ac destruit*. Aliud quoque est *nunquam adjicere*, aliud *adjectum removere ac tollere*. Illud ab arbitrio, prudentiaque confidentium dependet: *Hoc autem veritati adversum, naturæ Symboli inimicum, & multis de causis suspectum est*. *Verba discrimen rerum (& sententiarum) indicantia non omitti, nedum expungi oportet*, iudicium est Orw. Gratii, seu Becmanni, c. Liebhardum p. 71.

§. XIX. Urgetur c.) *Philippus ergo, una cum Confessione mutata, insimulabitur hæreseos, si illa a non-mutata essentialiter differt*. §. VII. p. 20. Resp. 1.) quæ substantialiter differunt, non statim ut orthodoxum & hæreticum differunt. Lex & Evangelium, substantialiter differunt, nec tamen illa est orthodoxa: hoc autem hæreticum. 2.) Ipse Strimesius negat, quenquam postulandum esse hæreseos qui ab A. C. deflectat, in eoque ait differre Confessionem a Symbolis Oecumenicis, quod ab *illa* deflecti absque hæreseos suspitione possit, ab *bis* non possit. Quod si est, quo jure nunc inferet: *hæreseos postulari Philippum, si statuatur, Eundem substantiam Confessionis Nostræ mutasse?* Num hæresin de Coena conceperit fovēritque Philippus jam non est disputandi locus. Id certum est, vivo etiamnum Luthero eundem nutare coepisse hoc in Articulo, eo autem defuncto cum Calvino hujusque sociis palam colluisse. Quod vel ex iis quæ cum *Bremensibus, & Palatinis* sunt acta, satis elucescit: Et *Selneccerus* qui in eodem cum Philippo cubiculo dormivit, ex ore soceri sui *D. Dan. Greferi* commemorat, Phi-

E

lippum

lippum ei aliquando *Georgii Anhaltini*, Principis laudatissimi, *Concionem de Coena* inspiciendam dedisse, & addidisse: *Leset die/ ihe werdet viel Jeckeley dein finden.* Cumque *Calvinus* mortuo *Luthero* ad *Philippi* perpetuo provocaret consensum, compellatus ea de re a *Georgio Principe*, stomachosius respondit: *Man lasse mich damit zu frieden: soll ich drauff antworten/ so werde ich dem Fass den Boden austossen.* Hæc *Anhaltinus Grefero* narravit adjiciens: *So thut er uns allezeit.* Sed & cum aliquando *Christoph. Württembergicus* *questiones quasdam de Coena* solvendas ad *Philippum* misisset, hic nihil aliud respondit, quam: *Parisios mitteret ad Sorbonnam.* Quas literas sibi & *Brentio* lacrymabundum ostendisse *Christophorum J. Andreae* testis est. *Vid. Acta Colloqv. Hertzberg. Servesta ed. anno 1595. p. 185. seq.* Collusisse ergo *Philippum* cum *Cinglianis in Art. de Coena* est extra controversiam. Verba vero 3.) mutatae ab ipso Confessionis quanquam *in se spectata*, & *in primo, proprioque & ordinario significato accepta* non sunt hæretica: (verum enim est, C. & S. C. nobis exhiberi vescentibus;) tamen, si cum *non-mutata verbis*, ac formulis comparentur, lubrica sunt, & cum *prodenda veritati*, tum *heresi occultanda* idonea, eoque nomine rejicula & suspecta. Præcipuum enim Confessionis officium est, *veritatem planam ingenuamque proponere, & ab adversariorum corruptelis, & cavillationibus tutam prestare.* Quod ipsum cum eo usque neglexerit *Philippus*, ut non modo veritatem clare perspicueque non proposuerit, sed & propositam studiosè obfuscaverit, & *pro dilucidis obscura*, *pro ingenuis dubia* substituerit, rotumque adeo Articulum *secus docentium* palato *attemperarit*, omnium merito reprehensionem incurrit, ut qui privati hominis modum excessit, veritatem-

temque deferuit, & aduersariorum insidiis opportunam reliquit.

§. XX. Sed hic d.) *Strimesius* objicit: *Ordines* has duas Confessiones non discriminasse, sed utramque unam eandemque reputasse *ib. p. 18. 20. & 50.* Petimus autem distingvi tempus hactenus latentis, ac tempus deprehensi doli, atque erroris, insidiose astuteque sub mutata illa Confessione occultati. Scimus anno 1561. convenisse *Numburgi in Misnia* Principes ac Ordines Protestantes, eo maxime consilio, ut deligeretur ex variis editionibus A. Confessionis una aliqua, eademque denuo nominibus omnium subsignata mitteretur ad *Ferdinandum I. Imp.* quo liberarent sese ab illa mutationis suspicione, suamque in doctrina constantiam Pontificiis probarent, qui anno 1559. in Comitibus Augustanis nostris objecerant, *in tanta varietate editionum ne constare quidem, quenam sit vera Confessio A.* Imo defecisse Nostros a doctrina Majorum suorum, nec illa docere amplius & statuere, que olim *Augustæ Vindelicorum* anno 1530. professi fuerint. Atque hic quidem non nego *Palatinum, & Saxonem Electores*, voluisse t. t. ut præ reliquis editionibus retineretur illa, quæ anno 1540. a *Philippo* mutata prodierat, ratos, non differre posteriorem a priore, quoad substantiam, sed tantummodo copiosius expositam, ac declaratam fuisse. Sed a ceteris, qui aderant, Principibus, membrisque Imperii obtinere non potuerunt, pertendentibus, retinendam esse primam editionem anno 1531. *Vittembergæ impressam, & αυτογεάΦω* conformem. Quam in sententiam ipse etiam *Palatinus, & Saxo* concesserunt. Interim eorum voluntati illud tributum est, ut nova præmitteretur præfatio, in eaque mutata quoque Confessio laudaretur, tanquam quæ cum primo exemplo prorsus consentiat, eademque